

Круть О. В. Найменування особи-діяча агресії: ономасіологічний та когнітивний аспекти. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. Серія: Філологічні науки (мовознавство) [наук. журнал]: збірник наукових праць / [гол. ред. В.В. Максимчук]. Дрогобич, 2020. № 13. С. 90-94

УДК 81'367

**НАЙМЕНУВАННЯ ОСОБИ-ДІЯЧА АГРЕСІЇ:
ОНОМАСІОЛОГІЧНИЙ ТА КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТИ**

Круть О. В.

Горлівський інститут іноземних мов

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

У статті досліджено найменування особи-діяча агресії на ономасіологічному та когнітивному рівнях. Окреслено основні етапи утворення цього найменування: структурно-семантичний, ономасіологічний, когнітивний та функціонально-комунікативний. Установлено, що за словотвірною структурою найменування особи-діяча агресії – це похідні та складні (складнопохідні) іменники, що характеризуються певною словотвірною моделлю та словотвірним значенням. Помічено, що серед цих одиниць в англійській мові домінують складні / складнопохідні, в українській та російській – похідні слова. З'ясовано, що ономасіологічна структура похідного / складного іменника на позначення особи-діяча агресії – тернарна та складається із трьох елементів: базису, предиката та ознаки. Визначено, що структурно базис представлено формантом-суфіксом у структурі похідного / складнопохідного або другою частиною складного слова. Обґрунтовано, що предикат (дії, існування та належності) слугує показником взаємодії ономасіологічного базису до ономасіологічної ознаки. Доведено, що зона ономасіологічної ознаки (внутрішньо- та зовнішньо-розрізнявальної, якісної, локативної, темпоральної та інклінативної) лежить в основі побудови матричної моделі найменування, яка репрезентується різними доменами. У роботі скласифіковано домени (ТІЛО, КОЛІР, ТВАРИННИЙ СВІТ, ПРОСТІР, ЧАС,

ДІЯЛЬНІСТЬ) у залежності від основних ономасіологічних ознак. Розглянуто концептуальну мережу найменування особи-діяча агресії, що утворюється за допомогою відповідних фреймових структур (предметного, акціонального, позесивного, ідентифікаційного, компаративного). У результаті зроблено висновок про те, що міжфреймова концептуальна мережа утворюється на базі поєднання пропозицій. Підсумовано, що реконструювання ономасіологічної структури найменування особи-діяча агресії надає необхідну інформацію, яка структурується у матричній та мережній моделях, що слугують для репрезентації нових структур знань про агресивну дійсність сучасного світу.

Ключові слова: словотвірна модель, ономасіологічна структура, ономасіологічний базис, ономасіологічна ознака, предикат, матрична модель, концептуальна мережа, фрейм.

Krut O. V. The name of person-the doer of aggression: onomasiological and cognitive aspects. The article examines the experience of implementing ideas of the name, denoting person-the doer of aggression, investigation on onomasiological and cognitive levels. The basic stages of the name formation (structural semantic, onomasiological, functional communicative) are revealed. It has been established, that according to the derivational structure the names of person-the doer of aggression are derivative and composite (compound derivative) nouns, characterized by definitive derivational model and derivational meaning. It was noted that units are expressed by composites (compound derivatives) in English, and derivatives in Ukrainian and in Russian. It was determined, that onomasiological structure of the following nouns is ternary and consists of three elements: the basis, the predicate and the feature. It was defined, that by its structure, the basis is represented by the former (suffix) in derivatives/ compound derivatives and the second part of composites. It was justified, that the predicates (of action, existence and possession) are used as an indicator of interaction of onomasiological basis and onomasiological feature. It was proved, that the onomasiological feature zone (of internal / external differential, qualitative, locative, temporal, inclinative features) is in the base

of the matrix model reconstruction of nouns, represented by different domains (BODY, COLOUR, THE ANIMAL WORLD, LOCATION, TIME, ACTIVITY). The latest are classified according to the type of onomasiological feature. The conceptual net of the name denoting person-the doer of aggression is observed in frame structures (thing, action, possession, identification, comparison). This led to the conclusion that inter-frame net is formed as a result of their integration. It was pointed out, that the reconstruction of the onomasiological structure of the name, denoting aggression, gives the obligatory information, presented in matrix and nets models, served for the representation of new structure of knowledge of aggressive action in modern life.

***Key words:** derivational model, onomasiological structure, onomasiological basis, onomasiological feature, the predicate, matrix model, conceptual net, frame.*

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. На сучасному етапі розвитку лінгвістики увага науковців зміщується на виявленні когнітивних та комунікативних явищ у мові та мовленні, на виокремленні об'єктів навколишньої дійсності, що ґрунтуються на теорії номінації та на визначенні ономасіологічної структури тощо.

Дослідження ономасіологічної структури базується на підході, що поєднує здобутки лінгвоконцептології та теорії мовної картини світу, польового, фреймового та когнітивно-ономасіологічного моделювання, концепції синтаксичної природи деривації.

Переміщення уваги вчених на антропоцентричну парадигму знань сприяє дослідженню мовних одиниць, що фіксують соціальні взаємодії у суспільстві, одними із яких є агресивні взаємовідносини між особами, що виявляються у нападі, руйнуванні, пошкодженні з метою досягнення бажаного результату.

Актуальність роботи зумовлена її спрямованістю на виокремлення механізмів відображення фрагментів агресивного досвіду народів різних етнокультур у процесі номінації, зокрема, в утворенні найменування особи-діяча агресії. Останні виявляються іменниками на його позначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблему номінації було розглянуто в працях таких вчених, як О. О. Селіванова [7], С. А. Жаботинська [1; 2; 3; 11], Р. Лангакер [9; 10] тощо. У їхніх дослідженнях зауважено, що процес утворення слова відбувається з урахуванням сучасної методики когнітивної лінгвістики. Розгляд слова у сукупності семасіологічного та ономасіологічного підходів дозволяє дослідити слово на чотирьох рівнях його утворення: 1) структурно-семантичному (залучаючи моделювання у системі лексико-семантичного поля та у аспекті словотвірної структури слова); 2) ономасіологічному (процес формування слова як одиниці номінації за допомогою тернарної моделі); 3) когнітивному (виявлення структур знань, що закладено у слові) та 4) функціонально-комунікативному (виокремлення функціонального оточення слова та визначення його ролі у процесі комунікації). Термін «ономасіологічна структура», вперше ведений до наукового обігу М. Докулілом, складався з двох компонентів: ономасіологічного базису та ономасіологічної ознаки. Пізніше цей термін було розширено О. С. Кубряковою ще одним компонентом – предикатом, як взаємозв'язок ономасіологічного базису до ономасіологічної ознаки [5]. В мовознавчих студіях, дотичних до проблеми ономасіологічної структури, теорія внутрішньої форми О. О. Потебні [6] розвивається в лінгвоконцептуальному напрямку (ототожнення внутрішньої форми з концептом) і в ономасіологічному ракурсі, маніфестуючи вмотивованість похідних слів. Сучасний етап дослідження ономасіологічної структури базується на визнанні когнітивної вмотивованості словотворчих засобів, що фіксують фрагменти знань про позначуване [1], виконуючи номінативну функцію; а також на визначенні синтаксичної природи деривації через реконструкцію пропозиційних структур, що мотивують словотвірні моделі.

Вивчення ономасіологічної структури найменувань особи-діяча агресії базується на концепції «слово-знак», що являє собою певну єдність, в якій «закодована діяльнісна свідомість людини» [2], що умотивовує необхідність

залучення когнітивного аналізу й побудови концептуальних структур як базису утворення найменувань осіб-діячів агресії.

Формулювання мети і завдань дослідження. Мета розвідки полягає у реконструюванні найменування особи-діяча агресії та визначенні структур знань, які стоять за цим найменуванням. З урахуванням цього перед нами постають **завдання:**

- 1) визначити роль ономасіологічної структури у найменуванні особи-діяча агресії;
- 2) проаналізувати формування цього найменування на ономасіологічному та когнітивному рівнях;
- 3) дослідити організацію матричної моделі та її роль в утворенні концептуальної мережи найменування особи-діяча агресії.

Виклад основного матеріалу дослідження. На словотвірному етапі аналізу найменування особи-діяча агресії репрезентовано похідними та складними словами. Слід зазначити, що такі найменування характеризуються певним словотвірним типом, словотвірним значенням та моделлю. При цьому, похідні іменники на позначення особи-діяча агресії представлено трьома словотвірними моделями (1) *іменникова твірна основа + суфікс із значенням особи*; 2) *(префікс) + дієслівна твірна + суфікс із значенням особи*; 3) *прикметникова твірна основа + суфікс із значенням особи*, складні (складнопохідні) – двома (1) *прикметникова / іменникова основа + іменникова твірна основа*; 2) *іменникова твірна основа + (дієслівна твірна основа + суфікс із значенням особи)*.

Ономасіологічна структура найменування особи-діяча агресії характеризується тернарністю (наявністю трьох компонентів: базису, ознаки та предиката). Базис як формувальна частина, що кладеться в основу найменування, співвідноситься з морфологічними категоріями (формантом похідного, складнопохідного слова) та з лексичними (другою частиною складного слова). З боку своєї семантичної організації цей базис належить класу живої матерії (людина або частини її тіла, тваринний світ).

Предикат як смислова зв'язка розкриває тип відношень між ономасіологічною ознакою і ономасіологічним базисом. У роботі встановлено три типи предикатів: 1) предикат дії (англ. *robber*; укр. *злочинець*; рос. *грабитель*), 2) предикат належності (англ. *sworder*, укр. *алмазник*, рос. *мойщик*) та 3) предикат існування (англ. *hedge-bird*; укр. *майданник*; рос. *домушник*).

Ознакова зона, що встановлюється в результаті взаємодії базису та предикату, сприяє експлікації внутрішньо- / зовнішньо-розрізнявальних (англ. *black-mailer*, укр. *темн-ил(о)*, рос. *черн-уш-ник*), якісних (англ. *smart-mouth*, укр. *лих-о-віс-ник*, рос. *тих-уш-ник*), локативних (англ. *bush-ranger*, укр. *буфет-ник*, рос. *магазин-щик*), темпоральних (англ. *night-fighter*, укр. *ден-ник*, рос. *лун-а-тик*) та інклінативних ознак (англ. *trouble-shoot-er*, укр. *бачк-ист*, рос. *мяс-ник*). Саме ці ономасіологічні ознаки лежать в основі найменування агресивної діяльності людини. Домінуючою ознакою є зовнішньо- / внутрішньо-розрізнявальна, оскільки вказує на утворення імплікованої негативної оцінки найменування особи-діяча агресії у мовах, що досліджуються.

У роботі було залучено методологічний і термінологічний апарат теорії глибинних відмінків, що надає можливості описати агресивну діяльність людини та її окремих фрагментів: **агенс** (виконувач агресивної дії), **інструмент** (вказує, що саме людина використовує для здійснення своїх агресивних намірів), **локатив** (визначає місце агресивної дії), **об'єктив** (об'єкт агресивної дії), **пацієнс** (над ким саме здійснюється агресивна дія), **результатив** (свідчить про негативні наслідки агресивної дії), **темпоратив** (вказує час агресивної дії) та **інсентив** (позначає, з якою метою було здійснено агресивну дію). Встановлено універсальні набори глибинних відмінків: *агенс – темпоратив – результатив*, *об'єктив – результатив*, *агенс – локатив – результатив*, *пацієнс – результатив*, *агенс – інструмент – результатив*.

Важливим аспектом когнітивного етапу аналізу є встановлення матричної моделі ономасіологічної структури найменувань особи-діяча агресії. Ця модель вважається засобом відображення картини світу [3, 359] та репрезентується у

комплексній мережній моделі. Матрична модель, що є типовою для ознакової зони ономасіологічної структури, реалізується доменами або «галузями концептуалізації, згідно якої характеризується семантична структура» [9, 147], або «контекстом структур фонових знань» [8, 2]. Тобто, домен це концепт або галузь досвіду, яка задається у просторі певного дискурсу [10, 14].

Отже, у зоні внутрішньо- та зовнішньо-розрізнявальних ознак на позначення частин тіла виокремлюється домен «ТІЛО» (субдомени «голова», «рот»), на позначення кольору – домен «КОЛІР» (субдомени «чорний», «коричневий», «темний») тощо. Якісні ознаки на позначення тварин беруть участь в утворенні доменів «ТВАРИННИЙ СВІТ» (субдомени «вовк», «ведмідь», «змій»). Локативні ознаки на позначення постійного місця дії суб'єкта або напряму дії лежать в основі визначення домену «ПРОСТІР». Темпоральні ознаки на позначення часу доби вважаються основними у виокремленні домену «ЧАС» (субдомени «день», «ніч»), інклінативні ознаки – домену «ДІЯЛЬНІСТЬ».

Матричне моделювання ознакової зони показує, що домени ЧИСЛО, ВАГА вербалізуються в англійській мові, ХВОРОБА – в українській та російській. Універсальні субдомени «ведмідь» (англ. *small-bear* 'подлый, ничтожный человек', укр. *ведмежатник* 'зломник сейфів', рос. *медвежатник* 'злодій, що спеціалізується на зломі сейфів'), репрезентують ТВАРИННИЙ СВІТ у структурі складного іменника в англійській, похідного – в українській та російській мовах. Субдомени «птаха» (англ. *hedge-bird* 'грабіжник'), «риба» (англ. *big-fish* 'ватажок банди') є типовими для створення ТВАРИННОГО СВІТУ в складних іменниках в англійській мові, «змій» (укр. *змії-єня* 'худордявий хлопчик, який проникає в квартиру для обкрадання через кватирку') реалізуються у похідних в українській мові, «криса» (рос. *крис-ят-ник* 'грабіжник, який обкрадає своїх') – у похідних в російській. На відміну від близькоспоріднених мов, в англійській мові ТІЛО заповнюється субдоменами «рот» (англ. *black-mouth*), «ноги» (англ. *black-leg* 'шахрай'), «обличчя» (англ. *brazen-face* 'нахаба') у структурі складного іменника.

При цьому зазначені вище домени виконують роль як ономасіологічної ознаки, так й ономасіологічного базису.

Звернемося до побудови концептуальної мережі ономасіологічної структури найменування особи-діяча агресії. В основі побудови концептуальних мереж лежать фреймові структури, що співвідносяться зі значенням слова, та відповідають вимогам когнітивно-ономасіологічного аналізу одиниць [7, 150-152]. Базисні пропозиції, як початкові категорії мислення [11, 81], виокремлюються у пропозиційних схемах згідно з їхньою належністю до одного з п'яти базисних фреймів: предметного, акціонального, позесивного, ідентифікаційного та компаративного.

Предметний фрейм надає такі буттєві схеми, які реалізуються за допомогою зовнішньо-/ внутрішньо- розрізнявальних ознак: «ХТОСЬ є такий» (англ. *brownnose* 'прихвостень', укр. *геморойник* 'злочинець-невдаха', рос. *мокрушник* 'вбивця'); квантитативних: «ХТОСЬ є СТІЛЬКИ-кількість» (англ. *four-flusher* 'мошенник'); квалітативних (якісних): «ХТОСЬ є ТАКИЙ-якість» (англ. *strongman* 'a leader who rules by threats, force or violence', укр. *лиходіяч* 'злісний хуліган', рос. *мокрушник* 'вбивця'); локативних: «ХТОСЬ існує / діє ТАМ» (пор. англ. *road-agent* 'грабіжник, розбійник', укр. *буфетников* 'зłodій, який обкрадає буфети та їдальні', рос. *магазинщик* 'зłodій, який здійснює обкрадає крамниці'); темпоральних ознак: «ХТОСЬ існує ТОДІ» (англ. *night-killer* 'вбивця вночі', укр. *денник* 'грабіжник вдень', рос. *лунатик* 'грабіжник вночі') та «ХТОСЬ існує ТАК-спосіб» (англ. *whip-master* 'кат', укр. *законник* 'той, хто живе за зłodійськими законами, тобто «зłodій у законі», якого прийняли до зłodійського угруповання і який зобов'язався додержуватися зłodійських традицій і звичаїв', рос. *мойщик* 'злочинець, який користується при обкраданні карманів «мийницю»').

До акціонального фрейму належать схеми дії або процесу (зона інклінативних ознак): «ХТОСЬ (агенс) діє» (англ. *booster* 'грабитель', укр. *щупач* 'кишеньковий зłodій', рос. *кидала* 'людина, яка шахрайством виманює у інших гроші'), контактної дії «ХТОСЬ (агенс) діє на пацієнс» (англ. *head-hunter* 'a member

of a tribe that collects the heads of dead enemies’, укр. *братовбивця* ‘вбивця брата’). Такі схеми розширюються завдяки семантичних ролей (різновиди: інструмент, засіб, мета) (англ. *cutter* ‘a person that cuts’, укр. *скакун* ‘зломник’, рос. *наводчик* ‘помічник злодія, який надає інформацію про об’єкт злочину, надає відомості, що допомагають здійснити злочин’).

У позесивному фреймі виокремлюються позесивні схеми партитивності, що належать зоні зовнішньо- / внутрішньо-розрізнявальні ознак, «ХТОСЬ (ціле) має частину» (англ. *skin-head* ‘a young person with very short hair, big boots, esp. one who is violent and aggressive’, укр. *(зло-віс)-ник* ‘той, хто має лихі (злі) вісті’, рос. *(злязчы)ник* ‘той, хто має злий язик (язиката людина)’), інклюзивності «ЩОСЬ (контейнер) – має вміст» / «вміст має контейнер» (англ. *tugger* ‘грабіжник’, укр. *барахольник* ‘дрібний злодій’, рос. *бачкист* ‘злочинець, що здійснює крадіжки годинників’).

До ідентифікаційного фрейму належать схеми персоніфікації (зона якісних ознак): «ХТОСЬ (індивід)-агенс є людиною», «ХТОСЬ (індивід) пацієнс є людиною» (пор. англ. *beat-artist* ‘наркоман, що грабує перехожих, з метою достати гроші на наркотики’, укр. *гусак* ‘злочинець, що має зв’язок з органами поліції’, рос. *бугайщик* ‘шахрай, що підкидує іншим гаманець’). У схемі класифікації класифікатор вважається абстрактним компонентом класу – соціального (англ. *ring-leader* ‘зачинщик’, рос. *босяк* ‘молодой вор’), професійного (англ. *peter-claimer* ‘грабіжник у поїзді’, укр. *технік* ‘кишеньковий злодій’, рос. *банщик* ‘грабіжник на вокзалі’), функціонального (англ. *whistle-blower* ‘донощик’, укр. *вантажник* ‘злочинець, який бере на себе провину іншої людини’, рос. *стукач* ‘донощик’) тощо.

Компаративний фрейм характеризується компаративними схемами, такими як: «компаратив є /як/ корелят» (укр. *змієня* ‘худорлявий хлопчик, який проникає в квартиру для обкрадання через кватирку’, рос. *медвежатник* ‘злочинець, який спеціалізується на відкритті сейфів’), схожості / аналогії «компаратив є як корелят» (укр. *тихушник* ‘злодій, який здійснює крадіжки в незапертих квартирах’,

рос. *стукачка* ‘жінка, яка надає інформацію злодіям’) та подібності / метафори «компаратив є як би корелят» (англ. *burn-artist* ‘людина-шахрай’, рос. *щипач* ‘злодій, який спеціалізується на обкраданні карманів’).

Міжфреймова мережа виникає як результат поєднання пропозицій, кожна із яких розгортається у власну мережу. Саме у такій мережі є «дільниці матриць», пропозиційний зв’язок між такими доменами відсутній. Так, матричне моделювання домена «ТАКИЙ-якість» складається із субдоменів, що реалізують внутрішньо- та зовнішньо- та внутрішньо-розрізнявальні та якісні параметри – КОЛІР, КІЛЬКІСТЬ, ВАГА тощо. Домени, які входять до цих субдоменів, беруть участь у організації наступних матриць: КОЛІР (чорний, коричневий, темний), КІЛЬКІСТЬ (два), ВАГА (важкий), ТІЛО (голова, руки, ноги, серце). Слот «ЩОСЬ-ідентифікатор» є характерною «матричною» дільницею такої мережі [4, 116]. Наприклад, суб’єкт-агенс, об’єкт-пацієнс є ЛЮДИНОЮ (див. рис. 1).

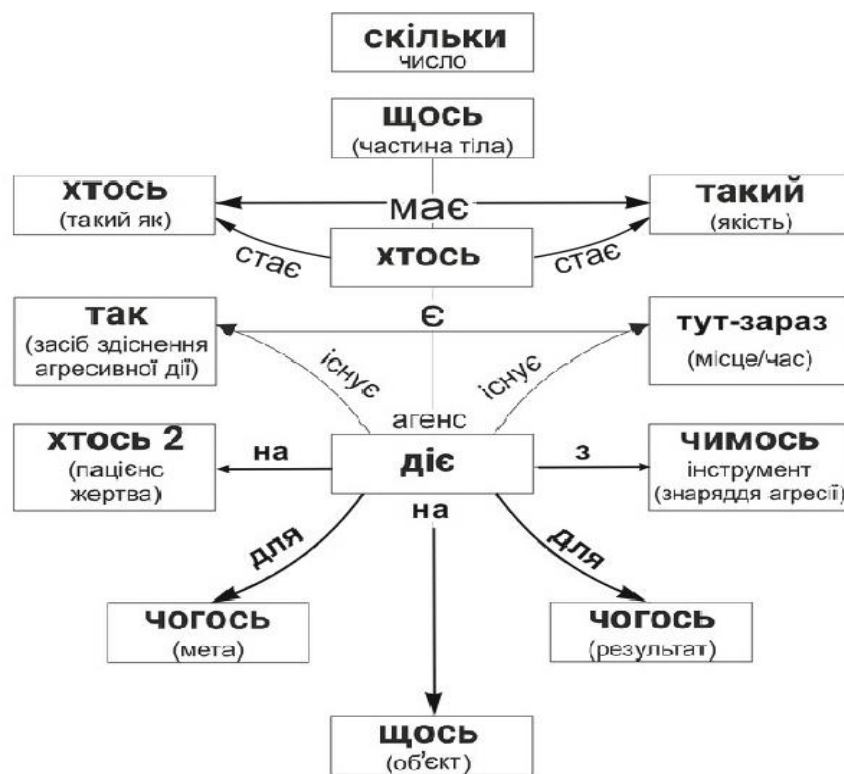


Рис. 1. Фреймове моделювання ономазіологічної структури

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Таким чином, реконструювання найменування особи-діяча агресії надає необхідну

інформацію, яка структурується у матричній та мережній моделях. Саме ці моделі слугують для репрезентації структур знань, що закладено у такому найменуванні. Словотвірний та ономасіологічний аналіз вважаються необхідними етапами для підготовки когнітивного аналізу.

Перспективи нашого дослідження ми вбачаємо у функціонуванні таких одиниць у контексті зіставляваних мов, бо саме там одиниці набувають інший семантичний зміст залежно від їхнього оточення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жаботинська С. А. Когнитивная лингвистика: К вопросу об уровнях концептуальных моделей. *Вісник Черкаського університету. Філологічні науки*, 1997. № 3. С. 3–10.
2. Жаботинская С. А. Концептуальный анализ: типы фреймов. *Когнитивная семантика*. Материалы II Международной школы-семинара по когнитивной лингвистике. Вып. 2. Тамбов : Изд-во Тамбовского ун-та, 2000. С. 10–33.
3. Жаботинская С. А. Ономасиологические модели и событийные схемы. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*, 2009. № 837. С. 357–368.
4. Круть О. В. Ономасіологічна структура як основа концептуальних мереж. *International scientific and practical conference “Issues of modern philology in the interaction of languages and culture”*: conference proceedings, December, 27–28, 2019. Venice : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2019. С. 114–117.
5. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. Москва : Наука, 1981. 208 с.
6. Потебня А. А. Символ и миф в народной культуре. Москва : Лабиринт, 2000. 184 с.
7. Селиванова Е. А. Когнитивная ономасиология. Київ : Изд-во Укр. Фитосоциоцентра, 2000. 248 с.
8. Clausner T. C., Croft W. Domains and image schemas. *Cognitive Linguistics*, 1999. 10 (1). С. 1–31.
9. Langacker R. W. *Foundations of Cognitive Grammar*. Stanford, CA: Stanford University Press, 1987. 1, Prerequisites. 516 p.
10. Langacker R. W. *A course in cognitive grammar*. Manuscript. Preliminary draft. San Diego : UCSD, 2000. 214 p.

11. Zhabotynska S. A. Principles of building conceptual models for thesaurus dictionaries. *Когніція, комунікація, дискурс*, 2010. № 1. С. 75–92. URL : <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypysk-no1-2010>.

REFERENCES

- Zhabotinskaya, S. A. (1997). Kognitivnaya lingvistika: K voprosu ob urovnyah konceptualnyh modelej. [Cognitive Linguistics. To the problem of the conceptual models levels]. V *Visnyk Cherkaskogo universyteta. Filologichni nauky*, 3, 3–10 [in Russian]
- Zhabotinskaya, S. A. (2000). Konceptualnyj analiz: typy frejmov. [Conceptual analysis: types of frames]. V N. N. Boldyrev (Red.), *Kognitivnaya semantika*. Materialy II Mezhdunarodnoj shkoly-seminara po kognitivnoj lingvistike (Vyp. 2, ss. 10–13). Tambov: Izdatelstvo Tambovskogo universiteta [in Russian]
- Zhabotinskaya, S. A. (2009). Onomasiologicheskie modeli i sobytijnye shemy. [Onomasiological models and eventual schemes]. V *Visnyk Harkivskogo nacionalnogo universytetu im. V. N. Karazina*, 837, 3–14 [in Russian]
- Krut, O. V. (2019). Onomasiologichna struktura yak osnova konceptual`nyh merezh. [Onomasiological structure as the basis of the conceptual nets]. V *International scientific and practical conference "Issues of modern philology in the interaction of languages and culture"* (conference proceedings, December, 27–28, pp. 114–117). Venice : Izdevnieciba "Baltija Publishing" [in Ukrainian]
- Kubryakova, E. S. (1981). Tipy yazykovyh znachenij. Semantika proizvodnogo slova. [Types of language meanings. Semantics of the derivative]. Moskva : Nauka [in Russian]
- Potebnya, A. A. (2000). Simvol i mif v narodnoj kulture. [The symbol and the myth in people's culture]. Moskva : Labirint [in Russian]
- Selivanova, E. A. (2000). Kognitivnaya onomasiologiya. [Cognitive onomasiology]. Kiyiv : Izd-vo Ukr. Fitosociocentra [in Russian]
- Clausner, T. C., Croft W. (1999). Domains and image schemas. In *Cognitive Linguistics*, 10 (1), 1–31 [in English]
- Langacker, R. W. (1987). Foundations of Cognitive Grammar. Stanford, CA: Stanford University Press, 1, Prerequisites [in English]
- Langacker, R. W. (2000). A course in cognitive grammar. Manuscript. Preliminary draft. San Diego: UCSD [in English]

Zhabotynska, S. A. (2010). Principles of building conceptual models for thesaurus dictionaries. In *Kogniciya, kommunikaciya, diskurs*, 1, 75–92. URL: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypysk-no1-2010> [in English]